

Seruga, Wiesław

Skład Towarzystwa Naukowego Warszawskiego : (kadencja 1998-2000) : Wspomnienia pośmiertne : Jan Podolski (1904-1998)

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 61, 78-80

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JAN PODOSKI
(1904–1998)

Jan Józef Podoski urodził się 2 stycznia 1904 r. w Kijowie, zmarł 22 listopada 1998 r. w Warszawie. Ojciec, prof. Roman Podoski, absolwent Wydziału Elektromaszynowego Politechniki w Zurychu, wybitny specjalista w dziedzinie trakcji elektrycznej, był przez kilkadziesiąt lat profesorem Politechniki Warszawskiej; był również członkiem TNW. W 1918 r. rodzina przeniosła się na stałe do Warszawy. Jan, jako harcerz, brał udział w rozbrajaniu Niemców w Warszawie w 1918 r., a następnie w wojnie w 1920 r. W latach 1922–1928 studiował na Wydziale Elektrotechnicznym Politechniki Warszawskiej. W czasie studiów brał aktywny udział w Bratniej Pomocy oraz korporacji studenckiej Arkonia. Ponadto pracował zarobkowo w Elektrowni Warszawskiej jako technik, a następnie jako asystent w Politechnice Warszawskiej. Po studiach został wysłany przez Ministerstwo Komunikacji na roczny staż do Francji, Maroka, Szwajcarii i Włoch dla zapoznania się z kolejami elektrycznymi. Po powrocie pracował w Biurze Studiów i Projektów PKP. W latach 1929–1930 ukończył z pierwszą lokatą, uzyskując szablę prymusa, Szkołę Podchorążych Rezerwy Artylerii. W latach 1933–1939 pracował w Warszawskim Biurze Contractors Committee for The Electrification of Polish Railways jako zastępca szefa tego biura. W 1939 r. do chwili wybuchu wojny był dyrektorem Bydgoskich Zakładów Przemysłowych S.A. Zmobilizowany w 1939 r. jako porucznik rezerwy brał udział w kampanii wrześniowej, którą zakończył na Litwie. Od stycznia do maja 1940 r. był we Francji w Sztapie Naczelnego Wodza. Później służył w polskich oddziałach wojskowych w Anglii, początkowo jako adiutant Szefa Sztabu Naczelnego Wodza, a następnie jako szef wydziału przerzutów lotniczych do kraju w Oddziale VI Sztabu NW. W 1942 r. ukończył Wyższą Szkołę Wojenną (major dyplomowany w stanie spoczynku). Po zakończeniu Powstania Warszawskiego walczył w Dywizji Pancerniej gen. Maczka. Po zakończeniu wojny pracował niecały rok w firmie English Electric.

Na zaproszenie – życzenie rektora Politechniki Warszawskiej i dziekana Wydziału Elektrycznego powrócił w lipcu 1947 r. do kraju. W tymże roku rozpoczął wykłady w Politechnice Warszawskiej oraz w Szkole Inżynierskiej

im. H. Wawelberga i S. Rotwanda, jak również organizował Zakład Trakcji Elektrycznej w ówczesnym Głównym Instytucie Elektrotechniki. W 1948 r. obronił z wyróżnieniem pracę doktorską w Politechnice Warszawskiej. W grudniu 1949 r. został aresztowany, posądzony o szpiegostwo i skazany na 8 lat więzienia; zwolniony w 1954 r. na drugi dzień po śmierci Ojca Romana. Na ostateczne i pomyślne zakończenie „kariery przestępczej” (jak pisał) czekał 35 lat. W 1956 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w 1962 r. profesorem zwyczajnym. Prawie 10 lat był dziekanem Wydziału Elektrycznego PW. Równoległe pracował w zorganizowanym przez siebie Zakładzie Komunikacji Miejskiej w Instytucie Gospodarki Komunalnej. Za ponad 30 projektów rozwoju sieci transportowej miast polskich, opracowanych z Jego Inicjatywy i pod Jego kierunkiem, otrzymał wraz z zespołem Nagrodę Państwową II stopnia. Przez ponad 20 lat był przewodniczącym Techniczno-Ekonomicznej Rady Naukowej przy prezydencie m. st. Warszawy, a w latach 1983–1997 przewodniczącym Rady Naukowo-Konsultacyjnej w Generalnej Dyrekcji Budowy Metra. Przez ponad 40 lat był członkiem Komitetu Elektrotechniki Polskiej Akademii Nauk, a w latach 1970–1975 jego przewodniczącym. Był również członkiem Komitetu Transportu Polskiej Akademii Nauk oraz członkiem założycielem Tow. Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, a latach 1962–1968 jego przewodniczącym. Był Honorowym Obywatel m. st. Warszawy i honorowym Członkiem Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Stowarzyszenia Urbanistów Polskich oraz The Institution of Electrical Engineers z siedzibą w Londynie (założyciel sekcji polskiej tej organizacji) oraz członkiem Union Internationale des transports Publics w Brukseli.

W okresie 1958–1974 był wielokrotnie ekspertem ONZ w sprawach komunikacji w krajach Afryki Zachodniej i środkowego Wschodu. Po przejściu na emeryturę przez kilka lat pracował jako profesor zwyczajny w Uniwersytecie w Zairze i w Politechnice w Algierii.

W 1968 r. otrzymał tytuł *doctora honoris causa* Politechniki Warszawskiej. Od 1982 r. był członkiem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Był też wieloletnim członkiem Rady Naukowej Instytutu Elektrotechniki, a do ostatnich chwil swego życia doradcą dyrektora Instytutu.

Jego dorobek naukowo-techniczny jest olbrzymi. 9 książek technicznych, ponad 250 różnego rodzaju publikacji w języku polskim, angielskim i francuskim. Ponadto 2 książki – historia Jego życia *Zbyt ciekawe czasy* (1991 r.) oraz *Wspomnienia o 5 generałach* (1997 r.).

Otrzymane odznaczenia: Zasłużony Nauczyciel (1986), Krzyż Walecznych (1945), Order Odrodzenia Polski: Kawalerski (1964), Oficerski (1969), Komandorski (1979), Krzyż za udział w wojnie 1919–21 roku (1970), brytyjski Order Imperium, holenderski Order Oranje Nassau (1946). Ponadto medale 30 i 40-lecia PRL, za Zasługi dla Transportu, złote odznaki NOT, SEP, SITK i inne.

Profesor Jan Podoski miał długie, pracowite, wartościowe życie. Miał wyjątkowe umiejętności wyciągania z każdego zagadnienia sedna sprawy, a trudne problemy przedstawiał w sposób prosty i zrozumiały. Do ostatnich chwil swego życia był czynny zawodowo, interesował się sprawami trakcyjnymi, których był wybitnym specjalistą. Był lubiany przez otoczenie, szczególnie przez swoich uczniów, z którymi stosunki w relacji mistrz – uczeń zamieniał szybko na koleżeńskie, a nawet przyjacielskie. Był człowiekiem niezwykle skromnym, ludziom zawsze życzliwy, bardzo mądrym. Był wspaiałym nauczycielem i naszym przyjacielem.

Wiesław Seruga